

Bilag 2.

Kjøbenhavn, den 10de November 1893.

Til

Sustitsministeriet

I det hermed i Udskrift følgende af Kong Christian den 5te den 29de April 1671 udstedte den 23de Marts 1803 i Nørrejylland's Landsting tinglæste Skøde (Bilag A.) hedder det:

„at vi af sær kongelig Gunst og Naade for vores General-Major Henrich Rüse's Prætention, som herved gaaffe skal være ophævet og aldrig mere præterendes, allernaadigt have bevilget, saafom vi og nu med dette vort Brev allernaadigt skjøder og afhænder fra os og vores Kongelige Arve-Successorer udi Regjeringen . . . og til bemeldte Vores General-Major Rüse hans Arvinger og Efterkommere al den Brags Rettighed, som kan falde paa Forstranden ved det Gods, som hannem er tilskjødet udi Bøwfling Amt udi Vores Provindsie Sylland, tilligemed Østers Fangst ved Ringløbing desligeste Sustitiens Administration saafom Virkerettigheden til Bøwfling og Harboe Øre Virketinge, som bemeldte Henrich Rüse, hans Arvinger og deres Efterkommere skulde have, vinde og beholde til evindelig Ejendom „med ligesaadan Frihed i alle Maader, som vi og fremfarne Konger udi Danmark det hidtil nød og haft haver.“

Den Forstrand, der saaledes tilskødedes Generalmajor Henrich Rüse mod, at han som Røbesum opgav de Krav, han havde paa Kongen eller Statskassen — formodentlig hidrørende fra Udlæg i Krigstid og til gode havende Lønning — bestod af Strækningen fra Limfjorden mod Syd indtil Havig ud for Ringløbing.

Ifølge Traps statistisk topografiske Beskrivelse VI. p. 316—317 havde Henrich Rüse, der den 27de Januar 1664 var bleven optaget i den danske Adelsstand, samme Aar købt Bøwfling Gods, hvoraf der, efter at han den 25de Maj 1671 var ophøjet til Friherre af Rysjensten den 1ste Juli 1672 blev oprettet et Baroni under Navn af „Rysjensten“, der ifølge kongelig Bevilling af 5te Maj 1797 blev ophævet og substitueret med en Fideikommisskapital. Den omhandlede Forstrandsret blev solgt til Personer, som ikke ejede Grunden, og det ses, at den eller en Del af den i Aaret 1813 ejedes af Rancelliassefor Ammitzbohl og forhenværende Raptajn Falkenberg. I sidst nævnte Aar blev det fra Regeringens Side paastaet, at de nævnte Mænd ikke kunde være berettigede til at udøve Forstrandsretten, men at denne maatte anses som hjemfalden til Kongen; der blev af Regeringen nedlagt Forbud mod Forstrandsrettens Udøvelse og anlagt Retssag mod Ammitzbohl og Falkenberg. Ved Viborg Landsoverretsdom af 23de December 1816 (Bilag B.) blev det imidlertid statueret, at det ovennævnte kongelige Skøde af 29de April 1671 maatte antages, som det hedder, „at hjemle den kvæstionerede Forstrandsrets Afhændelse fra Mand til Mand“ . . . da . . . bemeldte Dokument paa det bestemte udstykker, at det . . . fra Hans kongelige Majestæt og Arvesuccessorer i Regeringen bortskøder og afhænder den kvæstionerede Forstrands- eller Bragsrettighed til Generalmajor Rüse, hans Arvinger og Efterkommere mod Wederlag i Ophævelse af nogle — hvilke som helst — bemeldte Generalmajors Prætentioner, der da aldrig mere maatte præterendes,